

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. mars 2021

Sak

2020/0385 Caritas Norge – org.nr. 971 436 514 – klage over avslag på søknad om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Åse Gustavsen

Sakens bakgrunn

Caritas Norge (klager) søkte 26. august 2019 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Lotteritilsynet avslo søknaden 9. desember 2019, med den begrunnelse at klagers sentrale virksomhet er internasjonale aktiviteter som faller inn under ICNPO-kategori 9 100 Internasjonale organisasjoner, og denne kategorien er ikke godkjent for å kunne motta tilskudd. Virksomhet som kommer inn under ICNPO-kategori 4 100 Sosiale tjenester ble ansett for å ikke utgjøre en sentral del av organisasjonens virksomhet.

Klager påklaget vedtaket 30. desember 2019. Klager erkjenner at over 70 prosent av organisasjonens kostnader i 2018 er knyttet til internasjonal virksomhet, men hevder at den økonomiske fordelingen kun er ett relevant moment for vurderingen av organisasjonens aktiviteter. Det vises til at i motsetning til tilskuddsordningen for 300 millioner kroner lotteriet stilles det etter ordningen ingen vilkår knyttet til fordelingen av organisasjonens omsetning, og at fordelingen av organisasjonens driftskostnader kun er et forhold som i sammenheng med øvrige forhold kan skape et helhetsbilde av organisasjonens aktiviteter. Det anføres at øvrige relevante momenter taler for at sosiale tjenester er en sentral del av virksomheten. Det vises blant annet til at over 60 prosent av de ansatte jobber i «Innenlandsavdelingen», og at ledelsen, de ansatte og de fagorganiserte har en felles forståelse om at arbeidet i Norge utgjør en sentral del av organisasjonens aktiviteter. Videre vises det til at organisasjonen har om lag 300 aktive frivillige, og at samtlige utfører oppdrag knyttet til det sosiale arbeidet i Norge. I årsrapporter, årsberetninger og publikasjoner de siste årene gis dessuten det sosiale arbeidet betydelig spalteplass. Sosialt arbeid nevnes først som organisasjonens formål i vedtektene § 1. Klager anfører at i et slikt helhetsperspektiv er en sentral del av organisasjonens arbeid knyttet til sosialt arbeid i Norge. Videre anføres det at alle kategoriene organisasjonen er registrert i

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

utgjør sentrale deler av virksomheten. Kategoriene kan være overlappende, slik de er i dette tilfellet. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 7. mai 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 4. mai 2018 nr. 678 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping (forskriften).

Det følger av forskriften § 4 bokstav c at søker må være registrert i, og kunne vise til at en sentral del av organisasjonens virksomhet faller inn under, minst en av følgende kategorier i Frivillighetsregisteret:

- ICNPO 3400 Andre helsetjenester
- ICNPO 4100 Sosial tjenester
- ICNPO 4200 Krisehjelp og støttearbeid
- ICNPO 5100 Natur- og miljøvern
- ICNPO 5200 Dyrevern

Kulturdepartementet har i høringsnotat av 16. august 2017 om fordeling av Norsk Tipping sitt overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner punkt 3.2.3 gitt føringer for praktiseringen av forskriften § 4 bokstav c. Ved vurderingen av begrepet «sentral del av organisasjonens virksomhet» kan det blant annet legges vekt på:

«formålsbestemmelser i vedtekter og andre dokumenter fastsatt av styrende organer, andelen av kostnader innenfor nevnte kategorier og omfanget av frivillig innsats og aktiviteter innenfor nevnte kategorier basert på dokumentasjon fra de to foregående regnskapsår. I tilsynets vurdering vil hele organisasjonens (sentralledd og tilhørende underledd/avdelinger) virksomhet legges til grunn.»

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Caritas Norge sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 9. desember 2019 om avslag på søknad om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Forskriften § 4 første ledd oppstiller flere vilkår i bokstavene a – f som alle må være oppfylt for at organisasjonen skal være tilskuddsberettiget. Søknaden ble avslått med den begrunnelse at Caritas Norge ikke ble ansett for å oppfylle vilkåret i forskriften § 4 bokstav c om at en sentral del av virksomheten må falle inn under minst en av de fem oppgitte ICNPO-kategoriene.

Lotterinemnda bemerker at organisasjoner som driver internasjonal virksomhet kan være tilskuddsberettiget. Forutsetningen er at de også har virksomhet i Norge som fyller kriteriene for ordningen, og at denne utgjør en sentral del av den samlede virksomheten. Dette er i tråd med uttalelser i forarbeidene til forskrift 12. juni 2009 nr. 640 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping, se PRE-2013-08-09-958, punkt 3. Her fremgår det at «Organisasjoner som har sin hovedaktivitet utenfor Norge kan i utgangspunktet ikke motta tippemidler som går til idrett og kultur. Departementets forslag legger et tilsvarende prinsipp til grunn for spillemidler som går til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner og det foreslås et vilkår om at organisasjonene har aktivitet i Norge». Nemnda legger således til grunn at organisasjoner som primært har virksomhet i utlandet som hovedregel faller utenfor ordningen.

Kulturdepartementet har i høringsnotat av 16. august 2017 om fordeling av Norsk Tipping sitt overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner punkt 3.2.3 gitt føringer for praktiseringen av forskriften § 4 bokstav c. Ved vurderingen av begrepet «sentral del av organisasjonens virksomhet» kan det blant annet legges vekt på:

«formålsbestemmelser i vedtekter og andre dokumenter fastsatt av styrende organer, andelen av kostnader innenfor nevnte kategorier og omfanget av frivillig innsats og aktiviteter innenfor nevnte kategorier basert på dokumentasjon fra de to foregående regnskapsår. I tilsynets vurdering vil hele organisasjonens (sentralledd og tilhørende underledd/avdelinger) virksomhet legges til grunn.»

Caritas Norge er en stiftelse som er registrert under næringskode 88.995 Sosiale velferdsorganisasjoner i Enhetsregisteret. I Frivillighetsregisteret er stiftelsen registrert i tre ICNPO-kategorier, hvor førstevalget er 9 100 Internasjonale organisasjoner, andrevalget er 14 100 Mangfold og inkludering og tredjevalget er 4 100 Sosiale tjenester. Av disse kategoriene er det 4100 Sosiale tjenester som kan gi grunnlag for tilskudd, jf. forskriften § 4 bokstav c. Kategori 9 100 og 14 100 gir ikke grunnlag for tilskudd.

I veiledning til samordnet registermelding punkt 17 vises det til at det er mulig å melde inn tre ICNPO-kategorier, og at disse må rangeres etter omfang. Ved å ha registrert sin organisasjon under «Internasjonale organisasjoner» som første valg og «Mangfold og inkludering» på andre valg, har klager selv vurdert internasjonalt arbeid og arbeid med mangfold og inkludering for å være av større omfang sammenlignet med den sosiale virksomheten.

Vedtektene § 1 (formål) fastsetter at Caritas Norge er Den katolske kirke i Norges organisasjon for velferdsarbeid blant innvandrere og de svakest stilte i landet samt bistandsarbeid i fattige land. Organisasjonen skal gjøre sitt beste for å løse blant annet følgende oppgaver:

- a) Bidra til at katolske menigheter og enkeltpersoner engasjerer seg i arbeidet for å bedre de svakest stilles livssituasjon.
- b) Hjelp innvandrere til rette i katolske menigheter og det norske samfunn, samt arbeide for å dekke andre spesielle behov hos innvandrere og asylsøkere.
- c) Gjennom informasjon vekke interesse for situasjonen i verdens fattige land, og støtte bistandsarbeid i disse landene.
- d) Gjennom utviklings- og nødhjelpsprosjekter støtte nasjonale lokale organisasjoners arbeid for å bedre de fattiges levekår og flytningers situasjon.
- e) Arbeide for å finansiere de ovennevnte oppgaver i samarbeid med de katolske menigheter, Norsk Katolsk Bispe råd og norske myndigheter.

Formålsbestemmelsen omfatter virksomhet som faller inn under alle de tre kategoriene som klager er registrert i. Lotterinemnda er enig med Lotteritilsynet i at vedtektene § 1 ikke tilsier at aktiviteter under kategori 4 100 Sosiale tjenester i Norge utgjør en større andel enn det som tilhører internasjonalt- og inkluderingsarbeid.

I årsberetningen omtales Caritas Norges arbeid i Norge og i utlandet. Det overordnede mål er å utrydde sult og fattigdom i tråd med FNs bærekraftsmål. For å oppnå dette, arbeider organisasjonen innen områder som langsiktig utvikling, humanitær innsats og fred og forsoning. Herunder prioriterer Caritas Norge særlig temaene matsikkerhet, godt styresett og utdanning. Tilbudet er hovedsakelig rettet mot land i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Under prosjekter i Norge har organisasjonen nevnt at deres mål er å hjelpe innvandrere og flyktninger. Ifølge årsberetningen skjer arbeidet gjennom Caritas ressurscenter og nasjonalt ressursmiljø, tiltak for flyktninger og Caritas au pair-senter. Caritas ressurscenter har gjennomgående tilbud til innvandrere med hovedfokus på arbeid. Av brukerne på senteret er 80 prosent arbeidsmigranter og 20 prosent er flyktninger og familiegjenforente. Som nasjonalt ressursmiljø på integreringsfeltet har Caritas Norge tilbud for innvandrere over hele landet i samarbeid med lokale Caritas i Bergen, Trondheim, Stavanger og Drammen. Tilbudene er hovedsakelig knyttet til aktivitets- og kurstilbud.

I årsberetningen er det opplyst at Caritas Norge hadde 290 frivillige i 2018 som hjalp med aktivitets- og kurstilbud til flyktninger i mottak og au pair-senter. Klager har redegjort for at organisasjonen har fire avdelinger, hvor to av disse er fagavdelinger som arbeider med henholdsvis internasjonale og nasjonale spørsmål. Over 60 prosent av de ansatte i fagavdelingene arbeider i dag i «Innenlandsavdelingen» og avdelingen er representert likt i ulike formelle organer i organisasjonen. Lotterinemnda finner imidlertid at en større del av den nasjonale virksomheten og aktivitetene som blir beskrevet i årsberetningen, hovedsakelig faller inn under ICNPO-kategori 14 100 Mangfold og inkludering, og ikke inn under kategori 4 100 Sosiale tjenester.

Klager har anført at enkelte deler av organisasjonens andrerettede aktiviteter i Norge også kan falle inn under ICNPO-kategorier nevnt i forskriften § 4 første ledd bokstav c, slik som kategori 3 400 Andre helsetjenester og kategori 4 200 Krisehjelp og støttearbeid. Bestemmelsen må imidlertid forstås slik at klager må være registrert i den aktuelle kategorien for at virksomheten skal kunne motta tilskudd på dette grunnlaget.

Regnskapet for 2018 viser at andelen kostnader som kan knyttes til tilskuddsberettiget kategori utgjør en liten del av totale kostnader. I Årsberetningen for 2018 er kostnader fordelt på formål oppgitt å være 79,5 millioner kroner knyttet til prosjekter i utlandet, mot 13,5 millioner kroner knyttet til prosjekter innenlands. Klager erkjenner at over 70 prosent av driftskostnadene er knyttet til internasjonal virksomhet. Når det største omfanget innen innenlandsarbeid gjelder mangfold og inkludering, vil kun en liten prosentandel kunne tilskrives sosiale tjenester.

Lotterinemnda har etter en helhetsvurdering, med hovedvekt på registreringen i ICNPO-kategoriene, driftskostnader fordelt på formål, og informasjon fra årsberetningen kommet til at klager ikke kan vise til at en sentral del av virksomheten faller inn under en av de oppgitte ICNPO-kategoriene i forskriften § 4 bokstav c som gir rett til tilskudd fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping. Nemnda finner at klagers virksomhet hovedsakelig er internasjonal, og at en stor del av den resterende virksomheten i det vesentlige knytter seg til kategori 14 000 Mangfold og inkludering. Det er følgelig kun en liten del av virksomheten til klager som faller inn under kategori 4 100 Sosiale tjenester. Lotterinemnda viser for øvrig til Lotterinemndas vedtak i sak 2019/35 og 2016/39. På bakgrunn av dette har Lotterinemnda kommet til at Caritas Norges søknad om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping avslås.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk